

JEFF SMITH:

lännenmies luupäiden mailla - lyhyt kertaus

Vesa Kataisto

Keski-länneestä lähtöisin oleva piirtäjä Jeff Smith on olemukseltaan rento, farkkuasuinen jenkki. Sarjakuvahistoriaan Smith jää sarjallaan Bone eli Luupäät, joka heijastelee menneiden vuosien parhaita cartoon-elämyksiä yhdistettynä moderniin seikkailutyyliin. Suomessa sarjaa julkaisee Like.

Mainosanimaattorina piirtäjän uransa aloittanut Smith aloitti Bonen vuonna 1991. Sarja kolmesta pikku Luupäädästä, Auvosta, Tahvosta ja Leposta saavutti pian varauksettoman suosion. Fanien joukkoon kuuluu mm. Neil Gaiman. (Isoäiti Olga vierailee Sandmanin viimeisessä numerossa.) Lehden levikki oli parhaimmillaan 60.000 kappaletta, mutta nykyisen USA:n sarjakuvalaman aikana se on tipahtanut puoleen. Smithin mukaan kokooma-albumien myynti

kompensoi menehtynyttä levikkiä.

Smith kertoili Kemän sarjakuvapäivillä sarjansa taustoista, käyttäen fläppitaulua animaatiopiirtäjän varmuudella. Ilmeikkäät hahmot piirtyivät paperille muutamassa sekunnissa.

Luupäitä on usein verrattu Carl Barksin Ankkasarjoihin sekä mm. Walt Kellyn Pogoon. Myös Kelly ja Barks olivat alkujaan animaattoreita, ja muita yhteyksiä löytyy hakemattakin, kertoo Smith.

- Kolme serkusta on ajettu maailmalle, pois suojastaan Bonevillestä (Luumäki). He yrittävät ennen kaikkia välttää tulemasta syödyiksi. Aku, Roope ja pojat seikkailivat myös maailmalla, mutta lukija tiesi aina, että he palaisivat Ankkalinnan. Luupäiden kohdalla lukija ei

voi olla varma, pääsevätkö serkut koskaan enää takaisin kotiinsa. Sarja on nyt puolivälissä.

- Leppo on romantikko, tasapainottava tekijä, jonka jalat ovat tukevimmin maassa. Lepon ja rottaolioiden välinen suhde on muistuttaa Maantickittäjien ja Kelju K. Kojootin välisistä takaa-ajoista, kuvaili Smith.

- Fone Bone (Taavetti T. luupää) eroaa Roopesta siinä, että Roope teki töitä omaisuutensa eteen, mutta Fone hankki omansa huijaamalla. Hän on sarjan tähti, kuten Fonen paidastakin näkee, mottonaan: "You scratch my back, you scratch mine".

- Smileyn suomenkielinen nimi Auvo on varsin osuva käännös. Smiley ei muhedi turhia, hän on hieman kuin Hesu, mutta ei yhtä tyhmä.

Mukana on myös lohikäärme, henkinen opettaja. Alussa lohikäärmeen suussa röyhysi tupakka, mutta kun Smith lopetti tupakoinnin, savukkeet hävisivät myös sarjasta.

- Heavy Metal -lehti merkitsi minun sarjakuva-ajattelulleni täydellistä vallankumousta. Sarjakuvia ei tehtykään enää vain ja ainoastaan lapsille. Otin nämä hahmot, jotka olivat eläneet päässäni varhaisista kouluvuosista lähtien, ja siirsin ne Heavy Metal-maisemaan, Smith muisteli.

Smith ei aio tuoda Luupäihin seksiä tai ylimääräistä väkivaltaa, mutta ei myöskään suostu turhaan söpöilyyn. Smurfimaisuus on sarjasta kaukana. Kun suuri elokuvayhtiö ehdotti Smithille animaatioversion tekemistä, Smith karsi käsikirjoituksesta ensimmäiseksi kaikki musikaalinumerot. "Luupäät eivät laula" on Smithin ehdoton kanta. Pitkän animaatioelokuvan teko on edelleen neuvotteluvaiheessa, kunnes Smith ja tuottajat pääsevät yhteisymmärrykseen. Myös Disneyllä oltiin kiinnostuneita Luupäät-elokuvastakin. Smithin sopimusehdot ("Luupäät eivät laula") kuitenkin hämmensivät moiseen tottumattomaan mammuttiyhtiötä. Luupäät ovat silti päässeet mukaan yhtiön sarjakuvalehtiin. Smith sai kuitenkin pitää kaikki sarjan oikeudet itsellään, mikä on Disneyllä harvinaista.

Bone on täysin Smithin perheyhteyksien, Cartoon Booksin hallussa. Yhtiötä johtaa Smithin vaimo ja manageri Vijaya Ijer, joka valvoo oheistuotteiden, lehtien ja albumien markkinointia. Uusin, sarjan viides albumi on omistettu Krishnalle ja Vijayalle.